الأُصُولُ الثَّلَاثَةُ وَ أَدِلَّتُهَا

لِشَيْخِ الإِسْلَامِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِالوَهَّاب (رَحِمَهُ الله)

ANG TATLONG USOOL AT ANG MGA KATIBAYAN NITO

Ni Shaykhul-Islam Muhammad bin ‘Abdul-Wahhaab
(kaawaan siya ni Allah)

Ipinaliwanag ni
Sheikh Abdul Muhsin Al-Qasim حفظه الله
Imam at Khateeb ng Masjid An-Nabawi

Sa kanyang aklat na
Tayseerul Wusool Ila Sharhi Thalaathatil Usool

Isinalin sa Wikang Filipino ni
Abu Muwahhid Lut Gilman

MODULE 7

Kaya’t kapag sinabi sa iyo *“Ano ang tatlong pundasyon na obligadong pag-aralan ng tao?”*	فَإِذَا قِيلَ لَكَ: مَا الأُصُولُ الثَّلاثَةُ التِي يَجِبُ عَلَى الإِنْسَانِ مَعْرِفَتُهَا ؟
Sabihin mo, *“Ang pagkilala ng alipin sa kanyang Panginoon, pananampalataya at propeta na si Muhammad ﷺ”*	فَقُلْ: مَعْرِفَةُ الْعَبْدِ رَبَّهُ، وَدِينَهُ، وَنَبِيَّهُ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.
Kapag sinabi sa iyo,*“Sino ang Panginoon mo?”* Sabihin mo *“Ang Panginoon ko ay si Allah na nag-aruga sa akin at nangasiwa sa lahat ng nilalang sa pamamagitan ng Kanyang biyaya. Siya ang aking sinasamba at wala na akong iba pang sinasamba liban sa Kanya,*	فَإِذَا قِيلَ لَكَ: مَنْ رَبُّكَ ؟ فَقُلْ: رَبِّيَ اللهُ الَّذِي رَبَّانِي، وَرَبَّى جَمِيعَ الْعَالَمِينَ بِنِعَمِهِ، وَهُوَ مَعْبُودِي لَيْسَ لِي مَعْبُودٌ سِوَاهُ؛
*ang katibayan ay ang Kanyang sinabi ,**“Ang papuri ay kay Allah, Panginoon ng lahat ng nilalang”** Ang lahat ay nilalang liban kay Allah, at kabilang ako sa mga nilalang na yaon.*	وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَ: (الْحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) وَكُلُّ مَنْ سِوَى اللهِ عَالَمٌ، وَأَنَا وَاحِدٌ مِنْ ذَلِكَ الْعَالَمِ.
Kapag sinabi sa iyo, *“Paano mo nakilala ang iyong Panginoon?”* Sabihin mo, *“Sa pamamagitan ng Kanyang mga palatandaan at Kanyang mga nilikha. Mula sa mga palatandaan Niya ay ang gabi, umaga, araw at buwan. Kabilang naman sa kanyang mga nilikha ang pitong kalangitan at pitong kalupaan, ang anumang naririto at nasa pagitan ng mga ito.” Ang katibayan ay ang Kanyang sinabi,* ***“At mula sa Kanyang mga palatandaan ay ang gabi, umaga, araw at buwan. Huwag kayong magpatirapa sa araw o sa buwan, magpatirapa kayo kay Allah na lumikha sa mga ito, kung kayo nga ay sumasamba sa Kanya.”***	فَإِذَا قِيلَ لَكَ: بِمَ عَرَفْتَ رَبَّكَ ؟ فَقُلْ: بِآيَاتِهِ وَمَخْلُوقَاتِهِ، وَمِنْ آيَاتِهِ: اللَّيْلُ، وَالنَّهَارُ، وَالشَّمْسُ، وَالْقَمَرُ، وَمِنْ مَخْلُوقَاتِهِ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالأَرَضُونَ السَّبْعُ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَمَا بَيْنَهُمَا؛ وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى:(وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لاَ تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلاَ لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ)

At gayundin ang Kanyang sinabi,

"Katotohanan, ang inyong Panginoon ay si Allah na lumikha sa kalangitan at kalupaan sa anim na araw, at pagkaraan Siya ay nag-Istawa (pumaitaas) sa 'Arsh [(Trono) sa paraang naaangkop sa Kanyang Karangalan]. Tinakpan Niya ang araw sa pamamagitan ng gabi na nagmamadaling sundan ito, at (Kanyang nilikha) ang araw, ang buwan, at ang mga bituin ay ipinailalim niya sa Kanyang Pag-uutos. Hindi ba't para sa Kanya ang paglikha at pag-uutos?, Maluwalhati si Allah, ang Panginoon ng lahat ng mga nilalang."

وَقَوْلُهُ تَعَالَى:

(إِنَّ رَبَّكُمُ اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثاً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ)

At ang Panginoon ang siyang dapat sambahin, ang katibayan ay ang Kanyang sinabi,

وَالرَّبُ هُوَ الْمَعْبُودُ،
وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَــى:

"O sangkatauhan! Sambahin ninyo ang inyong Panginoon na lumikha sa inyo at sa mga nangauna sa inyo upang kayo ay maging matuwid. Siyang naglagay ng kalupaang nakalatag para sa inyo at ng kalangitan bilang inyong silungan at nagpapabuhos ng ulan mula sa langit at nagpapasibol dito (sa kalupaan) ng mga bungangkahoy bilang inyong ikabubuhay. Kaya't huwag kayong magtambal ng anupaman kay Allah sapagkat batid ninyo (ang katotohanan)."

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الأَرْضَ فِرَاشاً وَالسَّمَاء بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقاً لَّكُمْ فَلاَ تَجْعَلُواْ لِلّهِ أَندَاداً وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ)

Sabi ni Imam ibnu Kathir (kaawaan siya ni Allah),

قَالَ ابْنُ كَثِيرٍ - رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى:

"Ang Tagapaglikha ng mga bagay na ito ang tanging may karapatan sa pagsamba"

الخَالِقُ لِهَذِهِ الأَشْيَاءَ هُوَ الْمُسْتَحِقُّ لِلْعِبَادَةِ.

Kaya't kapag sinabi sa iyo "Ano ang tatlong pundasyon na obligadong pag-aralan ng tao?" Sabihin mo "Ang pagkilala ng alipin sa kanyang Panginoon, pananampalataya at propeta na si Muhammad ﷺ "

Kaya't kapag sinabi o itinanong **sa iyo** kung **ano ang tatlong pundasyon** ng pananampalataya **na obligadong pag-aralan ng tao, sabihin mo** sa kanya ang una sa mga pundasyon na ito ay **ang pagkilala ng alipin sa kanyang Panginoon.** Ito ang ugat ng iba pang pundasyon, yaon ay upang masamba mo siya ng mayroong malinaw na kaalaman at katiyakan. Ang makilala mo Siya (kaluwalhatian sa Kanya), kung paano Siya ipinakilala sa Kanyang aklat at sa salita ng Kanyang sugo ﷺ —mula sa Kanyang kaisahan, mga gawain, mga pangalan at katangian. Sabihin mo din sa kanya ang ikalawa sa mga ito, at yaon ang pagkilala ng alipin sa kanyang **pananampalataya**, na siyang paraan natin ng pagsamba. Ito ang pagsasagawa ng mga inobliga sa atin na gawin at pag-iwas mula sa mga inobliga sa ating iwanan. At pagkatapos ay sabihin mo sa kanya ang ikatlo sa mga dapat nating matutunan, ito ang pagkilala ng isang alipin sa kanyang **propeta na si Muhammad** ﷺ, dahil siya ang namagitan sa atin at kay Allah sa pagpaaabot ng mensahe. Wala tayong landas na maaaring tahakin sa pagsamba sa Kanya liban sa kung ano gabay na dala-dala ng propeta ﷺ.

Ang tatlong Usool na ito ang kabuuan ng pananampalataya, sino ang iyong Panginoon? Ano ang iyong relihiyon? At sino ang iyong Propeta? Ito ang mga katanungang itatanong/iuusig sa isang alipin sa kanyang libingan. Ang pagkaka-alam lamang sa mga ito ng walang paniniwala at pagsasabuhay sa mga nilalaman nito ay hindi makapagliligtas sa isang alipin mula sa kaparusahan. Ang makapagliligtas sa kanya ay ang pagkatuto nito at paniniwalang may kasamang pagkilos ayon sa ginagabay nito. Hindi siya maaaring maging matatag sa mga katanungan sa libingan liban sa paraang ito. Ang tatlong pundasyon na ito ay matatagpuang magkakasama sa isang hadeeth na iniulat ng tiyuhin ng propeta ﷺ na si al-'Abbaas bin 'Abdul-Muttalib, na narinig niya ang Sugo ﷺ na nagsabi,

ذَاقَ طَعْمَ الإِيمَانِ مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالإِسْلاَمِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً

", sinomang malugod kay Allah bilang Panginoon,
sa Islam bilang relihiyon at kay Muhammad bilang Sugo ay Nalasap/Natikman niya ang tamis ng pananampalataya."
(Saheeh Muslim Hadeeth 34)

Ang pagkalugod dito ay daan din upang mapatawad ang mga kasalanan, sinabi ng Propeta ﷺ,

مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِمُحَمَّدٍ
رَسُولاً وَبِالإِسْلاَمِ دِينًا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ

"Sinomang magsabi ng "Ash-hadu an la ilaha illallaah, wahdahu laa shareeka lah, wa anna muhammadan abduhu wa rasuluh, radeetu billahi rabban, wa bimuhammadin rasulan wa bil islami deenan (Ako ay sumasaksi sa na walang ibang diyos liban si Allah, ang Nag-isa at wala Siyang katambal, at (ako'y sumasaksi) na si Muhammad ay Kanyang alipin at sugo. Kinalulugdan ko si Allah bilang Panginoon, si Muhammad bilang Sugo at ang Islam bilang pananampalataya)kapag narinig niya ang Mu'adh-dhin, mapapatawad ang kanyang mga nakalipas na kasalanan."
(Sunan An-Nasaa'i Hadeeth 680)

Sinabi ni Shaykh 'Abdul-Lateef bin 'Abdur-Rahmaan bin Hasan (kaawaan siya ni Allah) ***"Ang pagkalugod sa tatlong pundasyon na ito ay bumubuo sa sandigan ng pananampalataya, at dito umiikot ang realidad ng kaalaman at katiyakan."***

Kapag sinabi sa iyo "Sino ang Panginoon mo?" Sabihin mo "Ang Panginoon ko ay si Allah na nag-aruga sa akin at nangasiwa sa lahat ng nilalang sa pamamagitan ng Kanyang mga biyaya. Siya ang aking sinasamba at wala na akong iba pang sinasamba liban sa Kanya, ang katibayan ay ang Kanyang sinabi "Ang papuri ay kay Allah, Panginoon ng lahat ng nilalang" ang lahat ay nilalang liban kay Allah, at kabilang ako sa mga nilalang na yaon"

Pagkatapos nito ay nagtungo ang may-akda at inisa-isa ang detalye ng tatlong pundasyon ng pananampalataya. Sinimulan niya sa una—ang pagkilala ng alipin sa kanyang Panginoon, **kapag sinabi** o tinanong **sa iyo** kung **sino ang Panginoon mo,** kung sino ang kinikilala mong Tagapaglikha at Tagapagtustos na Siyang sinasamba mo, **sabihin mo** sa kanya ng may dangal at dignidad **"Ang Panginoon ko ay si Allah,** wala na akong iba pang sinasamba kundi Siya at hindi ako nag-uukol ng anumang uri ng pagsamba sa iba. Hindi ako nagrurukoo', hindi ako nag-aalay, hindi ako namamanata, hindi ako nagtatawaaf (pag-ikot sa Ka'bah) kundi para kay Allah. Paanong hindi ko siya sasambahin samantalang siya ang nagpa-iral sa akin mula sa kawalan? Siya ang **nag-aruga sa akin** sa pamamagitan ng mga biyaya niyang lantad at hindi lantad. Siya ang nagbibigay sa aking pangangailangan, ang nagbubuhos sa akin ng mga biyaya, at naggagawad sa akin ng mga kabutihan. Kanyang sinabi,

وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ الْإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّار

"at kung inyong bibilangin ang mga pagpapala at biyaya ni Allah,
kailanman ay hindi ninyo ito magagawang bilangin." (Surah Ibrahim 14:34)

Bagkus, Siya rin ang **nangasiwa sa lahat ng nilalang sa pamamagitan ng Kanyang biyaya**, tulad ng Kanyang sinabi (kaluwalhatian sa Kanya),

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا

"At walang gumagalaw na nilikha ang narito sa kalupaan
na ang ikinabubuhay ay hindi nanggaling kay Allah." (Surah Hud 11:6)

Sinabi ni Shaykhul-Islam ibnu Taymiyyah (kaawaan siya ni Allah) ***"Kapag sinabing Panginoon, Siya ang Tagapag-aruga, Tagapaglikha, Tagapagtustos, Tapagabigay-tulong, at Tagapag-gabay. Ang pangalang ito ang karapat-dapat hingian ng tulong at hilingan."*** Lumipas din para sa mga tao ang mahabang panahon na hindi siya umiiral, Kanyang sinabi,

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا

"Hindi ba't dumatal sa tao ang isang panahon na siya ay hindi (man lamang) isang bagay na nababanggit?"
(Surah Al-Insan 76:1)

Ito ang panahon na hindi umiiral ang tao, pagkatapos ay nilikha siya ni Allah upang Siya ang masamba ng walang pagtatambal. **Siya ang aking sinasamba at wala na akong iba pang sinasamba liban sa Kanya,** sa Kanya ko iniuukol ang lahat ng aking pagsamba at sapat ang aking Panginoon bilang karapat-dapat pag-ukulan ng pagsamba. **Ang katibayan** na si Allah ang natatanging naggagawad ng mga biyaya para sa iyo at sa lahat ng nilikha **ay ang Kanyang sinabi** sa pinaka-unang talata ng Kanyang dakilang aklat, **"Ang papuri,** pagluluwalhati kalakip ang pagmamahal, paggalang at pagdadakila **ay kay Allah,** ang lahat ng kapurihan ay para sa Kanya, **Panginoon ng lahat ng nilalang**. **Ang lahat** nang nasa kalawakan gaya ng mga jinn, mga tao, mga kabundukan, at mga puno **ay nilalang liban kay Allah.** Ang pagiging isang nilalang ay palatandaang mayroong naglikha, nagpa-iral at nagmamay-ari, **at kabilang** ka, **ako,** at ang lahat **sa mga nilalang na yaon.** Lahat tayo ay nangangailangan kay Allah upang matugunan ang ating mga pangangailangan. Siya ang natatanging may kontrol sa paglikha, biyaya, at pangangasiwa, kaya't siya ang karapat-dapat sambahin ng mag-isa at walang katambal—ito ang pakahulugan ng salitang Ikhlaas.

Kapag sinabi sa iyo "Paano mo nakilala ang iyong Panginoon?" Sabihin mo, "Sa pamamagitan ng Kanyang mga palatandaan at Kanyang mga nilikha. Mula sa mga palatandaan Niya ay ang gabi, umaga, araw at buwan.

Kapag sinabi o itinanong **sa iyo** kung ano ang iyong mga ebidensya kung **paano mo nakilala ang iyong Panginoon** na iyong sinasamba. **Sabihin mo,** nakilala ko Siya **sa pamamagitan ng Kanyang mga palatandaan**, mga senyales at gabay (sa kapaligiran) na maituturing nating patnubay tungo (sa pagkilala) sa Kanyang kaisahan bilang Panginoon at Diyos. Nakilala ko Siya sa pamamagitan ng **kanyang mga** kahanga-hangang **nilikha** na pina-iral Niya mula sa kawalan at nagtuturo tungo (sa pagkilala) sa Kanya. Ang lahat ng nasa kalawakan kahit pa ito ay maliit ay gabay tungo sa Kanya. Ang pagninilay-nilay o pagmumuni-muni sa kalawakan ay nagpapataas ng pananampalataya at nag-uugnay sa mga puso kay Allah. Sinabi ni Imam ibnul-Qayyim (kaawaan siya ni Allah), ***"Ang pinakamainam paggugulan ng iyong mga paghinga ay ang pagninilay-nilay sa mga palatandaan ni Allah at sa mga kamangha-manghang pagkakagawa dito, lilipat ito sa puso bilang pagkakaroon ng hangarin kay Allah at hindi sa mga nilikha."*** **Mula sa mga** kahanga-hangang **palatandaan Niya** na nasasaksihan ng mga paningin ay **ang** pagsapit ng **gabi** at pagdating ng **umaga.** Ang dalawang ito ay hindi nagkakasabay sa iisang panahon, bagkus pareho silang sumusunod sa isa't isa, sasapit ang gabi at ang araw ay lilipas. Napakabilis (ng kanilang pagkakasunod) at hindi sila maaaring mapaghiwalay. Sila ay nagpapalitan upang tayo ay mapanatili. Kabilang din ang **araw** na sumisikat sa daigdig sa mga kamangha-manghang palatandaan na mayroong Nag-iisang Tagapaglikha na nangangasiwa sa lahat. Gayundin ang **buwan** na nagluluningning sa karamihan. Ito ay dalawang palatandaan na mayroong eksakto at kritikal na ruta sa mga nilalang, mayrong pagsikat at paglubog. Organisado ang pagkaka-ayos at mainam ang pagkilos, walang nauuna o nahuhuli. Sinabi ni Allah,

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ

"Hindi marapat sa araw na maabutan ang buwan, gayundin ang gabi na malampasan ang maghapon/araw."
(Surah YaSin 36:40)

Hindi maaaring magbago ang kanilang mga ruta tungo sa hindi itinakda ni Allah,

ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

"Ito ang pagtatakda ng Sukdol sa Kapangyarihan, ang Ganap na maalam." (Surah YaSin 36:38)

Sa kabila ng malaking anyo nito, kapag lumulubog ang araw ay nagpapatirapa ito sa ilalim ng 'Arsh (Trono) ni Allah. Ito ay nagpapaalam sa kanyang Panginoon upang muling sumikat . Isinalaysay ni Abu Dharr (kalugdan siya ni Allah) na kasama niya ang propeta sa masjid sa oras ng paglubog ng araw at sinabi sa kanya ng propeta ﷺ,

" تَدْرِي أَيْنَ تَذْهَبُ ". قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ " فَإِنَّهَا تَذْهَبُ حَتَّى تَسْجُدَ تَحْتَ الْعَرْشِ، فَتَسْتَأْذِنَ فَيُؤْذَنَ لَهَا، وَيُوشِكُ أَنْ تَسْجُدَ فَلاَ يُقْبَلَ مِنْهَا، وَتَسْتَأْذِنَ فَلاَ يُؤْذَنَ لَهَا، يُقَالُ لَهَا ارْجِعِي مِنْ حَيْثُ جِئْتِ. فَتَطْلُعُ مِنْ مَغْرِبِهَا، فَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

"Alam mo ba kung saan ito pumupunta?" Sabi ko, "Si Allah at ang Kanyang Sugo ang higit na nakakaalam" Sabi niya, "Umaalis ito hanggang magpatirapa sa ilalim ng 'Arsh, hihingi ito ng pahintulot upang muling sumikat at ito'y pahihintulutan. Darating ang panahon na siya ay magpapatirapa subalit hindi ito tatanggapin, hihingi ito ng pahintulot subalit hindi na siya pahihintulutan. At pagkatapos ay sasabihin sa kanya "Magbalik ka kung saan ka nagmula" Kaya't ito ay sisikat (sa kanluran) kung saan ito lumulubog. Ito ang pakahulugan ng sinabi ni Allah, *"At ang araw ay umiikot sa kanyang takdang landas sa (natatanging panahon). Ito ang pagtatakda ng Sukdol sa Kapangyarihan, ang Ganap na maalam."* *(Saheeh Al-Bukhaari Hadeeth 3199)*

Sa kabilang buhay ay titiklupin ito at mawawalan ng liwanag batay sa mga ulat mula kay ‘Abdullah ibnu ‘Abbas, sa kanyang pagpapaliwanag sa talatang,

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

“Kapag ang araw ay tiniklop.” (Surah At-Takweer 81:1)

Kabilang naman sa kanyang mga nilikha ang pitong kalangitan at pitong kalupaan, ang anumang naririto at nasa pagitan ng mga ito.

Kabilang naman sa kanyang mga dakilang **nilikha ang pitong kalangitan** na Kanyang pinalawak at iniangat, **at** ang **pitong kalupaan** na Kanyang ikinalat at pinalawak ang mga bahagi. Ang Kanyang pangangasiwa sa pagpapanatili at **ang anumang naririto at nasa pagitan ng mga ito** mula sa mga bituin, mga planeta, mga kabundukan, at mga karagatan. Kasama din ang iba’t ibang uri ng nilalang gaya ng mga hayop, mga halaman at iba pang naririto, tunay na ang kaluwalhatian ay kay Allah, Panginoon ng Dakilang Trono. Kaya marapat sa bawat muslim na magnilay-nilay at magmuni-muni sa mga palatandaan at mga nilikha ni Allah. Ang pagninilay-nilay ay nagbibigay kabutihan sa bawat sitwasyon o kinaroroonan. Sinomang magnilay-nilay sa kadakilaan ni Allah ay matututong higit na gumalang at dumakila sa Kanya. Sinomang magnilay-nilay sa Kanyang kapangyarihan ay magkakaroon ng pagtitiwala. Ang magnilay-nilay sa Kanyang kaparusahan ay makikinabang sa pagkakaroon ng takot. Sinomang magmuni-muni sa Kanyang awa, sa kamatayan at kung ano mang darating pagkatapos nito ay matututong maghangad at umasa. Sinomang magmuni-muni sa kanyang mga pagkakasala ay mas iigting ang kanyang pagkatakot at hindi siya magmamalaki.

Ang katibayan ay ang Kanyang sinabi, “at mula sa Kanyang mga palatandaan ay ang gabi, umaga, araw at buwan. Huwag kayong magpatirapa sa araw o sa buwan, magpatirapa kayo kay Allah na siyang lumikha sa mga ito, kung kayo nga ay sumasamba sa Kanya.” At gayundin ang Kanyang sinabi, “Katotohanan, ang inyong Panginoon ay si Allah na lumikha sa kalangitan at kalupaan sa anim na araw, at pagkaraan Siya ay nag-Istawa (pumaitaas) sa ‘Arsh [(Trono) sa paraang naaangkop sa Kanyang Karangalan]. Tinakpan Niya ang araw sa pamamagitan ng gabi na nagmamadaling sundan ito, at (Kanyang nilikha) ang araw, ang buwan, at ang mga bituin ay ipinailalim Niya sa Kanyang Pag-uutos. Hindi ba’t para sa Kanya ang paglikha at pag-uutos?, Maluwalhati si Allah, ang Panginoon ng lahat ng mga nilalang.”

Ang katibayan na ang gabi, umaga, araw at buwan ay mga palatandaan ni Allah, **ay ang Kanyang sinabi, “at mula sa Kanyang mga palatandaan** na katibayan sa ganap Niyang kapangyarihan, Kanyang kaisahan, pagpapatupad Niya ng Kanyang nais, lawak ng Kanyang kaharian at habag Niya sa Kanyang alipin **ay ang gabi** na nagbibigay pakinabang ang dala nitong dilim kapag sinaklawan ang mga nilikha. Gayundin ang **umaga** na nagbibigay liwanag at pinakikinabangan ng mga alipin. Kasama din dito ang **araw at buwan** na kinakailangan upang maging maayos ang pamumuhay ng mga nilalang. **Huwag kayong magpatirapa sa araw o sa buwan,** dahil ang mga ito ay pinangangasiwaan, napasasailalim, nilalang at hindi karapat-dapat pag-ukulan ng pagpapatirapa, bagkus ay **magpatirapa kayo kay Allah na lumikha sa mga ito.** Dahil ang kamangha-manghang pagkakalikha sa mga ito ay dahil lamang sa kadakilaan ng Naglikha, **kung kayo nga ay** totoong **sumasamba sa Kanya** ay iukol ninyo sa Kanya ang buong pananampalataya at pagsamba.

At gayundin bilang katibayan na ang pitong kalangitan at ang pitong kalupaan ay mula sa Kanyang mga nilikha na naggagabay tungo sa pagkilala sa Kanya **ay ang Kanyang sinabi, "Katotohanan, ang inyong Panginoon ay si Allah na lumikha sa kalangitan at kalupaan** at anumang naririto. Pinerperkto Niya ang pagkakalikha sa mga ito at pinainam Niya ang pagkakatatag ng bawat isa **sa** loob ng **anim na araw at pagkaraan Siya ay nag-Istawa (pumaitaas) sa 'Arsh (Trono)** sa paraang naaangkop sa Kanyang karangalan at kadakilaan. Kaluwalhatian sa Kanya/malayo Siya mula sa anumang paghahalintulad sa Kanyang mga nilalang. **Tinakpan Niya ang araw sa pamamagitan ng gabi** na sa pagsapit nito ay dumidilim ang kalupaan at hudyat ng kapahingahan para sa mga tao at iba pang nilalang. Ang gabi **na nagmamadaling sundan ito** (ang araw)—na walang tigil ang pagpapalitan ng umaga't gabi hanggang itakda ni Allah na mawasak ang daigdig at lumipat ang mga alipin tungo sa kabilang buhay. **At (Kanyang nlikha) ang araw, ang buwan, at ang mga bituin** na nananatiling organisado at nakaayos **ay ipinailalim Niya sa Kanyang Pag-uutos,** pangangasiwa, kaalaman at karunungan. **Hindi ba't para sa Kanya ang paglikha at pag-uutos?** Hindi ba't sa pag-iral ng mga nilalang ay nahahayag ang Kanyang karunungan at kapangyarihan na magkagayon ay mangangahulugan na Siya rin lamang ang may karapatan sa pagbabatas/pag-uutos? **Maluwalhati si Allah,** sa Kanyang ganapan sa biyaya at pagigigng perpekto Niya, gayundin sa Kanyang paggagawad ng napakaraming kabutihan at pabor sa mga nilalang, **ang Panginoon ng lahat ng nilalang.**

At ang Panginoon ang siyang dapat sambahin, ang katibayan ay ang Kanyang sinabi "O sangkatauhan! Sambahin ninyo ang inyong Panginoon na lumikha sa inyo at sa mga nangauna sa inyo upang kayo ay maging matuwid. Siyang naglagay ng kalupaang nakalatag para sa inyo at ng kalangitan bilang inyong silungan at nagpapabuhos ng ulan mula sa langit at nagpapasibol dito (sa kalupaan) ng mga bungangkahoy bilang inyong ikabubuhay. Kaya't huwag kayong magtambal ng anupaman kay Allah sapagkat batid ninyo (ang katotohanan)."

At ang Panginoong Tagapaglikha ng mga dakilang nilalang na yaon mula sa pitong kalangitan, anumang naririto o nasa pagitan ng mga ito, Siya na Tanging nagmamay-ari, Tagapangasiwa at natatanging perpekto **ang siyang dapat sambahin.** Siya lamang mag-isa ang karapat-dapat sa pagsamba dahil ang iba pa liban sa Kanya ay mga nilalang na nilikha, tinutustusan at mahihina—wala silang kapangyarihang magbigay sa sarili nila ng pakinabang o pinsala (liban sa kung ano ang itatakda at ipahihintulot ni Allah). **Ang katibayan** na kung sino ang Panginoon ay Siya rin lamang dapat sambahin **ay ang Kanyang sinabi, "O Sangkatauhan** mula sa iba't ibang lahi, lalake o babae! **Sambahin ninyo** at ibukod-tangi **ang inyong Panginoon**g naggagawad sa inyo ng mga biyayang lantad at lihim **na lumikha sa inyo** o nagpa-iral sa inyo mula sa kawalan **at sa mga nangauna sa inyo.** Ganito rin sila nilikha ni Allah at alalahanin ninyo ang mga biyayang ito **upang kayo ay maging matuwid** sa pagsunod sa naglikha sa inyo sa pamamagitan ng pagsunod sa Kanyang mga kautusan at pag-iwas sa Kanyang mga ipinagbawal. **Siyang naglagay ng kalupaang nakalatag para sa inyo** na kahalintulad ng banig na iniunat upang dito ay makapagpahinga kayo at maigugol ninyo dito ang inyong pamumuhay. **At** ang **kalangitan** na Kanyang inilagay **bilang inyong silungan,** nagsisilbing bubong na napalalamutian ng mga bituin na inyong nagagamit bilang palatandaan upang magabayan sa lupa at karagatan habang madilim (ang kapaligiran). Ito ang kalupaang nilalakaran natin at kalangitang nagbibigay lilim sa atin—hindi natin kakayanin na mawala ang isa sa kanila. **At nagpapabuhos ng** marahan at mabiyayang **ulan mula** sa mga ulap **sa langit, at nagpapasibol dito (sa kalupaan) ng** ibat-ibang **mga bungangkahoy** o iba't ibang uri ng mga puno, prutas at pananim **bilang inyong ikabubuhay** upang kayo ay maaaring magsaya dahil sa mga kabutihang ito at upang makatulong ito sa inyo sa pagsunod kay Allah. Kung kanino man nagmumula ang mga biyayang ito ay siya lamang ang karapat-dapat sambahin **kaya't huwag kayong magtambal ng anupaman kay Allah sapagkat batid ninyo** na hindi sila dapat sambahin. Paano kayo sasamba sa iba pang diyos-

diyosan sa kabila ng inyong kaalaman na ito ay kaligawan. Ito ay isa sa pinakamaliwanag na rason mula sa ating mga pag-iisip sa Kaisahan ni Allah (bilang karapat-dapat sambahin) at kaligawan ng pagtatambal sa Kanya.

Sa talatang ito ay pinagsama ang pag-uutos na si Allah lamang ang sambahin at pagbabawal ng kabaligtaran nito. Sa talatang ito ay inuusig sila ni Allah hinggil sa Kanyang desisyon at itinuro Niya sa kanila ang Kanyang kaisahan bilang Panginoon. Gayundin ang kanilang itinatanggi at kinamumuhian mula sa Kanyang kaisahan bilang Nag-iisang Diyos (na dapat sambahin). Sa aklat ni Allah ay binibigyang katuwiran Niya ang kaisahan Niya bilang diyos sa pamamagitan ng kaisahan Niya bilang Panginoon.

Ang anumang pagsusumikap/pagsamba na ginagawa na walang kalakip na Tawheed ay hindi maitiuturing na pagsamba. Dahil sinomang sumasamba kay Allah minsanan at sumasamba (o nagtatambal) din sa Kanya minsanan ay hindi maituturing na alipin (na sumusunod) kay Allah. Kagaya sila ng mga tinukoy ni Allah na nag-uukol sa Kanya ng buong pananampalataya at pagsamba sa oras ng kagipitan. Kapag sila ay naglayag sa mga karagatan o sa mga alon at sila'y nawalan ng pag-asa, sila ay tanging nagmamaka-awa sa Kanya. Nauunawaan nila na sa pangangailangan nila dito ay walang magagawa ang iba pa nilang sinasamba, gayunpaman sa kabila nito ay tinawag pa rin sila ni Allah na mga *mushrikeen* (mga nagtatambal) at itinanggi Niya na yaon ay pagsamba. Sinabi ni Allah,

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

"At kung sila ay nakasakay sa barko, sila ay nananalangin kay Allah na matapat sa Kanya sa pananampalataya. Subalit kung sila ay iniligtas namin (hanggang makadaong) sa lupa, sila ay agarang nagtatambal (at bumabalik sa pagsamba sa mga diyos-diyosan)." (Surah Al-'Ankaboot 29:65)

Walang maituturing na pagsamba liban kung saan binukod-tangi si Allah sa lahat ng uri nito. Sinoman ang sumunod sa Kanya sa lahat ng Kanyang mga ipinag-uutos at hindi ito iniukol sa iba, tunay na nagampanan niya ang maibukod-tangi si Allah.

Sabi ni Imam ibnu Kathir (kaawaan siya ni Allah) "Ang Tagapaglikha ng mga bagay na ito ang tanging may karapatan sa pagsamba"

Sabi ni Imam Abul-Fidaa' Ismaa'eel bin 'Umar **ibnu Kathir,** siyang nakaugnay sa pagpapaliwanag ng Quran **(kaawaan siya ni Allah) "Ang Tagapaglikha** na naglalang sa **mga bagay na ito** mula sa kawalan tungo sa pag-iral bilang tao, kalupaan, kalangitan, mga prutas at iba pa **ang tanging may karapatan sa pagsamba."** Maliban sa Kanya, ang lahat ay mahihinang nilalang na walang karapatan na sambahin, Kanyang sinabi,

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ

"At ang inyong sinasamba maliban pa sa Kanya ay hindi man lang nagmamay-ari kahit isang Qitmeer (manipis na hibla mula sa buto ng datiles). Kung sila ay inyong tinatawagan, sila ay hindi nakaririnig sa inyong panalangin, at kung sila (man) ay makakarinig ay hindi nila kayo kayang tugunan (sa inyong mga pangangailangan). At sa Araw ng muling pagkabuhay ay kanilang itatanggi ang inyong pagtatambal sa kanila (sa pagsamba kay Allah). Walang sinoman ang makapagbibigay sa iyo ng kaalaman na katulad (ng Tanging Isa) na Ganap na Nakakaalam." (Surah Al-Faatir 35:13-14)

Sinabi ni Imam ibnul-Qayyim (kaawaan siya ni Allah) ***"Kung sinoman ang makapangyarihang magbigay ng pinsala o kabutihan ay siya ngang dapat sambahin. Ang sinasamba ay dapat na nagmamay-ari (at kayang pangasiwaan) ang (pagbibigay ng) pinsala o pakinabang. Dahil dito ay kinamumuhian ni Allah na mayroon pang ibang sinasamba liban sa Kanya dahil hindi nila kayang magbigay pinsala o pakinabang"***

MATAPOS ANG MODULE NA ITO, DAPAT AY MAKAKAYA NG MAG-AARAL NA IPALIWANAG ANG MGA USAPIN GAYA NG MGA SUMUSUNOD:

1. Ano ang tatlong pundasyon ng pananampalataya sa Islam na silang prayoridad matutunan ng bawat tao?

2. Sino ang iyong Panginoon? Magbigay ng makatwiran at rasonableng katibayan.

3. Magbahagi ka ng ilan sa mga biyaya ni Allah at paano ka nakikinabang mula dito?

4. "Kung sino ang Panginoon (Tagapaglikha, Tagapagtustos at Tagapangasiwa) ay Siya lamang ang dapat sambahin" Bigyang katwiran ang pahayag na ito.